

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA			
D.D.P. Nr. <u>136</u>			
" <u>23</u> "	<u>04</u>	<u>2021</u>	
Ora _____			

Deputat în Parlament

Adrian Lebedinski

[Handwritten signatures and notes]
Bogdan Vorila
Delintă A.
Frederic C.

LEGE

pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 11 din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117–119, art.946), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alin.(1), cifra „65” se substituie prin cifra „70”.

Art. II. – Art. 10 din Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 64), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

cifra „65” se substituie prin cifra „70”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

Pornind de la prevederile art. 116 alin.(2), teza finală din Constituție, *după expirarea termenului de 5 ani, judecătorii vor fi numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă, stabilit în condițiile legii*. Actualmente, plafonul de vîrstă pentru judecători este de 65 de ani, fapt prevăzut atât la art. 11 alin.(1) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117–119, art.946), cât și la art. 10 din Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 64).

Totodată, se atestă o abordare diferențiată în cazul judecătorilor Curții Constituționale, limita de vîrstă pentru numire în funcția de judecător al Curții Constituționale fiind de 70 de ani.

În aceeași ordine de idei remarcăm faptul că atingerea plafonului de vîrstă nu este un impediment legal pentru judecători de a continua activitatea profesională în calitate de inspector-judecător în Inspecția judiciară, membru al Consiliului Superior al Magistraturii sau de director/director-adjunct al Institutului Național al Justiției.

Durata mandatului este recunoscută de actele internaționale de referință ca fiind un aspect important al independenței justiției. În acest sens, pct. 49 din Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile prevede că „siguranța mandatului și inamovibilitatea sunt elemente cheie ale independenței judecătorilor”, iar la pct. 50 dispune că „condițiile de exercitare a funcției judiciare trebuie să fie stabilite prin lege”.

În acord cu standardele internaționale, durata mandatului de judecător trebuie să fie expres stabilită de lege. Totodată, nu este prevăzută un plafon de vîrstă general recomandabil tuturor statelor, fiind doar indicată ca punct de reper vîrsta de pensionare. Deci, standardele internaționale nu împiedică stabilirea unui anumit plafon de vîrstă, chestiunea fiind la latitudinea fiecărui stat în parte.

Dintr-un alt punct de vedere, competența și profesionalismul sunt recunoscute la nivel internațional ca fiind aspecte-cheie în activitatea de judecător. Principiile de la Bangalore proclamă principiul potrivit căruia „*competența și străduința (diligența) sunt premise ale exercitării corecte a atribuțiilor judiciare*”. În dezvoltarea principiului enunțat, la pct. 6.6., se indică asupra faptului că „*judecătorul va menține ordinea și conformitatea în toate procedurile ce au loc în fața instanței și va fi răbdător, demn și politic în relațiile cu părțile, cu jurații, martorii, avocații, dar și cu toate persoanele cu care vine în contact în cadrul activităților sale oficiale. Judecătorul va pretinde o conduită similară din partea reprezentanților legali, a personalului instanței, cât și a altor persoane aflate sub influența, autoritatea sau controlul său*”.

Experiența profesională și calitățile personale specifice dobândite și cizelate de-a lungul carierei în magistratură, reprezintă o valoare și o resursă importantă nu doar pentru întregul sistem judecătoresc, ci și pentru întreaga societate. Activând de regulă în instanțele ierarhic superioare, judecătorii cu vechime în magistratură sînt drept model și sursă de inspirație prin activitatea profesională desfășurată, mai ales prin asigurarea practicii judiciare unitare. Din acest punct de vedere, majorarea plafonului

de vârstă pentru judecători de la 65 la 70 de ani va duce la conservarea și valorificarea experienței judecătorilor cu vechime în magistratură.

De remarcat că în majoritatea statelor totuși este prevăzut un plafon de vârstă. În medie acest plafon este de 70 de ani. Spre exemplu în Japonia, judecătorii Curții Supreme sunt obligați să demisioneze la vârsta de 70 de ani în condițiile în care majoritatea acestora sunt numiți în funcție începând cu vârsta de 60 de ani.

În SUA nu este stabilit plafonul de vârstă pentru judecători. Cel mai bătrân judecător al Curții Supreme din SUA a fost Oliver Wendell Holmes, care avea 90 de ani la momentul demisiei (1932).

În Belgia se atestă o abordare diferențiată a plafonului de vârstă în funcție de nivelul instanțelor judecătorești. Plafonul de vârstă este de 75 de ani în cazul judecătorilor Curții de Casație; 72 în cazul judecătorilor curților de apel; 70 de ani în cazul judecătorilor de fond. De remarcat faptul că legislația belgiană ține cont de individualitatea fiecărei persoane în sensul că plafonul de vârstă poate fi prea mic în cazul unor judecători care după atingerea plafonului rămân la fel de utili și prețioși pentru societate. Judecătorii belgieni au dreptul să conteste actul prin care se încetează raporturile de muncă în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

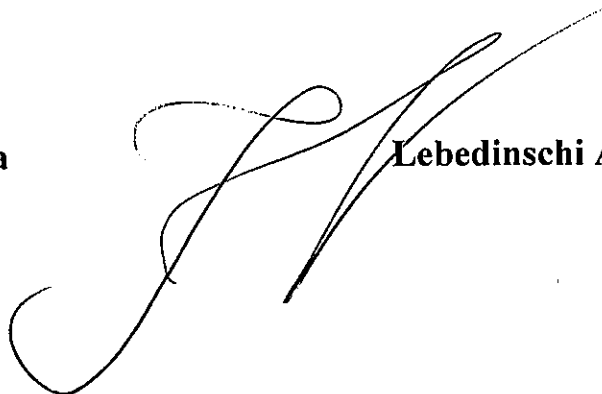
În acest context apreciem ca fiind relevantă și practica altor state care de asemenea au optat pentru un plafon de vârstă mai ridicat sau în genere au exclus un asemenea plafon:

Nr.	Țara	Plafonul de vârstă a judecătorilor
1.	Danemarca	70 de ani
2.	Norvegia	70 de ani
3.	Federația Rusă	70 de ani
4.	Kazahstan	65 de ani cu posibilitatea prelungirii pe un termen de până la 5 ani
5.	Kârgâstan	65 de ani pentru judecătoria instanțelor de fond; 70 de ani pentru judecătorii Curții Supreme de Justiție și a Curții Constituționale
6.	Uzbekistan	Nu este prevăzut plafon de vârstă
7.	Azerbaidjan	65 de ani cu posibilitatea prelungirii până la 70 de ani în cazul în care este necesară calificarea și experiența magistratului
8.	Polonia	70 de ani
9.	Cehia	Nu este prevăzut plafon de vârstă
10.	Franța	75 de ani în cazul judecătorilor Curții de Casație; 70 de ani pentru ceilalți judecători
11.	Belgia	75 de ani în cazul judecătorilor Curții de Casație; 72 în cazul judecătorilor curților de apel; 70 de ani în cazul judecătorilor de fond

Majorarea plafonului de vârstă pentru judecători de la 65 la 70 de ani va avea drept consecință asigurarea calității și înaltelor standarde la înfăptuirea justiției, sporirea încrederii cetățenilor în justiție, precum și promovarea independenței judecătorilor.

În plus, majorarea plafonului de vârstă pentru judecători de la 65 la 70 de ani poate fi un imbold și o motivație serioasă pentru corpul de profesori și savanți juriști de a accede în funcțiile de magistrați.

**Deputat
în Parlamentul Republicii Moldova**

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long, sweeping horizontal stroke at the end.

Lebedinschi Adrian